

תוכן עניינים

8	.....	הקדמה
9	.....	הקדמה
13	.....	דרך של עליה

אלול

ג	.....	אין הדבר תלוי אלא בי
יב	.....	לכל זמן – אלול ימי רצון
יט	.....	עבר ושנה – הותרה לו
כז	.....	האדם מגדל את היצה"ר
לד	.....	תקיעת שופר באלול
מא	.....	בעל תשובה צריך לסלול דרך חדשה
מט	.....	אוזן שומעת – לעומת שרירות לב
נח	.....	הכנה ליום הדין ע"י שינוי הרגלים
סב	.....	חרדת הדין – מגן ליום הדין

ראש השנה

עג	.....	יום תרועה – יום הזכרון
עד	.....	זכרנו לחיים – שאיפה לחיים אמתיים
פה	.....	שאיפה תנאי לכל עליה
צב	.....	ראש השנה – שורש השנה
צז	.....	ר"ה – תיקון: יציאה בדימוס על ידו
קב	.....	ב' דיני ר"ה – עוה"ז ועוה"ב
קי	.....	שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה – מכתב

מלכויות, זכרונות, שופרות

קטו	.....	עבודתנו בר"ה תמליכוני עליכם
קכב	.....	דרגות במלכויות (יחוד – קבלת עול)

ה ק ד מ ה

בהודיה להשי"ת על הטוב אשר גמלנו וזיכה אותנו להגיש לשוחרי תורה ומוסר ומבקשי דעת אלוקים, את הכרך הראשון של הספר "שפתי חיים" – מועדים א', ממבחר תורתו של אאמו"ר המשגיח זצ"ל, אשר הוצק חן בשפתותיו להבהיר ולהאיר יסודות עמוקים בשפה ברורה. תפילתנו ותקוותנו שבהירות הדברים שבעל פה תתבטא גם בדברים שבכתב לשמחת לב בני עליה.

משפט הבכורה ניתן למאמריו ושיחותיו בעניני המועדים, באשר אאמו"ר זצ"ל בסוף ימיו החל בעצמו לסדר לדפוס חלק קטן משיחותיו אלו, כי ראה בהן תועלת גדולה לציבור לבאר ולהבהיר עבודת חודש האיתנים, אך נטרפה השעה ולא זכינו לראות בהשלמתן, מלבד קונטרס קטן שהוצאנו בשנת האבל.

במהלך עבודתנו בספר זה שאבנו עידוד רב מן ההתענינות הרבה שהיתה לקונטרס זה בעולם התורה. בני תורה רבים חשו שהודות לו אור חדש נגה עליהם ופתח להם צוהר בהבנת מהות הימים הנוראים ודרכי ההכנה אליהם. כפי שאמר אחד מגדולי ראשי הישיבות שליט"א לאאמו"ר זצ"ל שלאחר שלמד את מאמר "עבודתנו בר"ה – תמליכוני עליכם" (שהדפיס עוד בחייו) הרגיש את ראש השנה בהבנה מחודשת. ואכן תקוותנו ששאיפת אאמו"ר זצ"ל תתגשם שספר זה יאיר עולמם של בני עליה ומבקשי ה' להכנה הראויה לימים קדושים אלו.

מן המפורסמות יגיעת אאמו"ר זצ"ל בכתבי הרמח"ל זי"ע, בה השקיע את מיטב שנותיו ללמוד וללמד, עד שתורת הרמח"ל נעשתה נר לרגליו, והיא היתה לאבני היסוד לתורתו של אאמו"ר זצ"ל, בה ראה שליחות קודש ומטרת חייו לבאר ולהרחיב תורת רמח"ל לפני צמאי חכמה ודעת ומבקשי האמת, ולעשות אוזניים לתורתו שבכתב בהקדישו לכך הרבה מזמנו במשך עשרות שנים עד שזכה להוציא לאור מספר כרכים מכתביו.

דרך של עליה*

אין עושין נפשות לצדיקים, דבריהם
הן הן זכרונם (ירושלמי ספ"ב דסקלים)

פתח דבר

נקודה חשובה מעורר בספר "פחד יצחק": "רעה חולה היא אצלנו שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלימות של גדולינו, הננו מטפלים בסיכום אחרון של מעלתם. מספרים אנו על דרכי השלימות שלהם, בשעה שאנחנו מדלגים על חמאבק הפנימי שהתחולל בנפשם. הרושם של שיחתנו על הגדולים מתקבל כאילו יצאו מיד בקומתם ובצביונם. הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, חמאבקים, והמכשולים שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה **שלו** עם יצרו הרע".

(הגר"י הוטר, פחד יצחק, אגרות וכתבים עמ' רי"ז)

רבנו בקש בע"פ וכתב בצוואתו ש"אין לכתוב שום תולדות חיים מכמה טעמים", על כן, במקום תולדותיו מצאנו לנכון להעתיק חלק מקבלותיו ורשימותיו שמהם יוכל כל אחד ללמוד דרך בעבודת ה'. כמובן שאין הכוונה, לחקויים חיצוניים, כי הרי כל אחד יש לו את המלחמה **שלו** עם היצר הרע **שלו**, אבל טכסיסים והנהגות אפשר ללמוד מהן, ולהתאימן כל אחד לפי דרכיו הוא. כמו כן הוספנו כמה הנהגות ושיחות על דברים שנחשבו אצל רבנו כיסודות בעבודת ה'.

יש לציין שרובם של הדברים נכתבו החל מסמוך לנשואיו של רבנו, מאמצע העשור השלישי לימי חייו והלאה. ללמדנו שדרך של עליה נמשכת לאורך כל החיים (ולא רק בשנות הבחרות). **ודוקא אז היא מבוססת ורצינית**. כאן מקום לרשום כמה הקדמות לעבודת ה' השזורים בצנעה בהנהגות רבנו, **שבלעדן תקשה העבודה מאד**.

---

*רשימה זו נכתבה ע"י אדם חשוב ממקורביו של אאמרר זצ"ל, תשואות חן חן לו.

הייחס הדעת היותר קטן - ואם גם הקדוש ביותר, כי לימד את תלמידיו שהגיש למדריגת בני הנביאים - מכל מקום כבר על ידי זה אי אפשר לנביא אלוהים (אשר נאמר עליו "פי שנים ברוחו" כלפי אליהו) לדעת משפט אמת ברור אודות עצמו - רק על ידי שמתבודד עם עצמו מבלי כל מפריע יכול להתרכז לחקור את מצבו האמיתי במדויק, ולראות זאת בבהירות, ולכן רק אז נקרא "איש האלוהים" - "נוראות להשתומם כי אחר שלימות עליונה כמדריגת אלישע, עדיין יש הבחח לחקירות עמוקות כל כך, בדקות העיון שלא נדע גם דמיון לה. זה הוא הקרשי הראשון המעכב מלחזור בתשובה, מה שנגיעת הרצון מנעת את הכרת החטא, ואם לא יכיר חטאו איך ישוב" (מ"א, א, 122).

המעכב השני לתשובה - טומאה בתוכנו

הקושי השני המעכב מלשוב בתשובה הוא גרוע מן הראשון, אשר מלבד הרצון לטומאה, כבר הטומאה עצמה שוכנת בתוכנו, כמו שכתב הגר"ח מוואלין זצ"ל (נפש החיים, שער א, פ"ו בהג"ה) "בעת עברו על אחת ממצוות ה', אמרו (וימא לט.) יכל המטמא עצמו מלמטה מטמאין אותו מלמעלה, שמשורש אותו העון למעלה בכוחות הטומאה, הוא ממשיך רח"ל רוח הטומאה על עצמו וחופפת עליו וסובבתו... ועל זה אמר הכתוב (ויקרא יא, מג) "ונסתמתם במ" היינו כתוככם ממש ח"ו שהוא קשור ומסובב או ברוח טומאה, ואוירא דגיהנום מלפפו ומקיפו גם כעודנו חי בעולם".

זה הפירוש של המשנה (אבות פ"ד, מ"ב) "ושכר עבירה עבירה" היינו העבירה עצמה היא העונש על עשייתה, כי העבירה היא מציאות של טומאה השורה ונשרשת בתוך נפשו ומשפילה אותו ממצבו הרוחני שקדם לה (ע"פ "רוח חיים" להגר"ח מוואלין זצ"ל, בתחילת מס' אבות), כמו שאמרו חז"ל (וימא לט.) "עבירה מטממת לבו של אדם", ומרש"י "אוסמת וסוחמת מכל חכמה", כי כאמור, העבירה היא מציאות של רע וטומאה הממלאה את נפש החוטא, ומנעת מחכמת התורה והיראה (שהן החכמות האמיתיות) מלקנות שביה וקנין לבו.

"עבירה גוררת עבירה"

לא זו בלבד שטומאת החטאים מעכבת בפני התורה והקדושה מלהכנס באדם ולקדשו, אלא יתירה מזו, הטומאה הזו מסיתה ומפתה אותו לחטוא עוד, ככתוב (משלי יג, כא) "חטאים תרדף רעה - מחמת החטאים" שהם רגילים לבטל מצוות עשה [חטא מלשון חטון, שמחסרים בעשיית המצוות], אחר כך "תרדף אחריהם רעה", שיעש גם עבירות, שהם לא תעשה" (ביאור הגר"א, א, שם). זהו גם המובן של "עבירה גוררת עבירה" (אבות פ"ד, מ"ב), כמו שכתב

הגר"א (משלי א, כג) "בכל דבר שאדם עושה נותנים לו רוח ממרום והוא המטייע אותו לעשות עוד דברים כאלה, וזה הרוח אינו נתן ושקט עד שעושה עוד דברים כאלה והוא נהנה מהם. ומה יש לו נחת רוח הן בדבר מצוה והן בדבר עבירה. והוא: מצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה". וכל דבר עבירה שהוא גדולה גם הרוח הבאה ממנה היא גדולה ומתאוה עוד יותר לעבירה. וכן בדבר מצוה גדולה בא רוח ממקום קדוש מאד ומתאוה מאד למצוה ונהנה מאד מחמת זה מהמצוה". ממשיך הגר"א ומביא דוגמא ליסוד האמור מעבירה שכתב המשיכה הגדולה שלה ממרסם לכל, וזה לשונו: "וידוע שהמצוה הגדולה מכל המצוות היא לימוד התורה, וההיך דברים בטלים וליצנות שהם היפך התורה, ולכן יש הנאה מדברים בטלים וליצנות יותר מכל העבירות אף שאין בזה עולם הזה", כי אין זה לגוף הנאה חסרות וחשיית "אך מחמת שרוח הטומאה" השורה על האדם מהדברים בטלים "גדולה עד מאד והיא כמעין הנובע" ולכן היא מפתה אותו מאד להמשיך לדבר עוד ועוד, ולהגביר את הטומאה בנפשו.

טומאת החטא היא עונש הגיהנום

אחת טומאת החטאים הדבוקה בנפש בעולם הזה, היא עצמה העונש בגיהנום, כמו שאמרו חז"ל (ירוש במדבר רבה) "במה רשעים מתכסים כשהן יורדין לשאול בתהום. חזקיה ב"ר חייא אמר הגיגית הזו במה מכסין אותה? בכלי חרס, ממהו בה כשם שהיא של חרס כך מכסין אותה בכלי חרס, כן הן הרשעים... ולפי שהן חסונין הקב"ה מורידן לשאול שהיא חשוכה, ומכסה עליהם את התהום שהוא חושך, כלומר כמו שכיסוי הגיגית הוא מאותו המין כמו הגיגית - חרס, כך גם חטאי הרשעים היוצרים חושך וטומאה בנשמתם, והופכים את מציאותם לחושך רחמי בעולם הזה, אותם החטאים עצמם הם החושך האופף אותם בעולם הנשמות, והוא הגיהנום המכסה אותם.⁴

"עבר עבירה ושנה - הותרה לו"

הקושי השלישי המעכב מלשוב בתשובה הוא "עבר עבירה ושנה, הותרה לו" (קדושין כ.) כי מצפנונו מת, היינו כל ההרגשות ומחשבות הלב המציקות לאדם

4. "וכן עונש הגיהנום ענינו גם כן שהחטא עצמו הוא עונשו... כאשר האדם עושה אחת מצוות ה' אשר לא תעשינה... הוא מקים ומגביר כוחות וחילי הטומאה והקליפות... ומשם ממשיך גם על עצמו רוח הטומאה שמלפפתו בעת עשיית העון, ואחר עשותו - הרוח טומאה מסתלק ומקטום, והוא בחייו בגיהנום ממש המקיפו בעת עשיית החטא, רק שאינו מרגיש עדיין עד אחר מידתו שנלכד או ברשת אשר הכין, הן כוחות הטומאה והמקיפין שנבראו ממשיחי נפש החיים ש"א, פ"ב. והיינו כאמור שהטומאה שיצר בנפשו היא עונשו בגיהנום (ועיין מ"א, א, עמ' 129).